

Feitenkaart

Circulaire wijkprojecten.

Deze factsheet bevat tips en handvatten voor circulaire wijkprojecten in Rotterdam. Deze tips en handvatten komen voort uit een onderzoek naar de ervaringen met de eerste vier circulaire wijkprojecten in Rotterdam. Aan het eind van het onderzoek zijn de projectteams van de circulaire wijkaanpakken tijdens een afsluitende bijeenkomst met elkaar in gesprek gegaan. Samen zijn ook zij tot tips en handvatten voor de circulaire wijkaanpak gekomen.

Wat zijn circulaire wijkprojecten?

Een circulair wijkproject is een project of programma in een wijk, buurt of gemeenschap dat bewoners probeert te betrekken bij de transitie (overgang) naar een circulaire economie. In een circulaire economie eindigen producten niet als afval, maar wordt afval als grondstof gebruikt voor nieuwe producten. De Gemeente Rotterdam streeft naar een circulaire economie, omdat het grondstoffen bespaart en leidt tot minder afval en CO₂-uitstoot. Ook kan de overgang naar een circulaire economie leiden tot innovatie, nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Een circulair wijkproject probeert bewoners van een bepaalde wijk bewust te maken van het belang van de circulaire transitie en van hun rol daarin. En het moedigt bewoners aan tot circulair gedrag, zoals afval scheiden, duurzame producten kopen, spullen repareren en spullen delen met anderen. Elk project biedt maatwerk, door aan te sluiten bij kenmerken van de betreffende wijk.

Circulaire wijkprojecten worden bedacht en uitgevoerd door bewonersgroepen, gemeenschappen en stichtingen. Zodat zij zich het circulaire gedachtegoed eigen kunnen maken op de manier die bij hen en bij hun wijk past. De gemeente financiert en faciliteert de projecten, maar laat hen vrij om te experimenteren. Het ondersteunen van circulaire wijkprojecten staat bij de gemeente bekend als de circulaire wijkaanpak.

Auteurs

Tamara van Batenburg-Eddes, Martijn Epskamp, Berdi Christiaanse
Onderzoek en Business Intelligence Gemeente Rotterdam

Datum

4-7-2022

Meer informatie

Deze feitenkaart is te vinden op [Onderzoek010.nl](https://onderzoek010.nl).

Vragen over deze feitenkaart mailt u naar t.vanbatenburg@rotterdam.nl.

Gemeente
Rotterdam

Wie zijn onze partners?

In 2021 en begin 2022 is ervaring opgedaan met vier circulaire wijkprojecten in Rotterdam. In de kaders hieronder is kort beschreven waar deze projecten over gaan. Lees meer over de projecten en hun verschillen en overeenkomsten in het onderzoekrapport “De circulaire wijkaanpak – evaluatie onderzoek”, Gemeente Rotterdam, 2022 [link naar locatie].

Werk maken van hergebruik

Dit project wil de circulaire beweging in het Oude Westen stimuleren met kleinschalige en laagdrempelige interventies, zoals een pop-up milieupark en gesprekken met bewoners over circulariteit. Het project speelt flexibel in op wat er in de wijk leeft rondom circulariteit. Het communiceert daarover via de buurtkrant en andere kanalen.

De Omloop van Middelland

Dit project wil bestaande initiatieven, ideeën en energie voor circulair handelen in Middelland faciliteren en verbinden. Centraal staat de Week van de Omloop, een soort festival in de wijk met diverse laagdrempelige activiteiten. Tijdens de activiteiten kunnen bewoners elkaar ontmoeten en kennis maken met circulaire initiatieven.

WIJ-circulair

Dit project in Afrikaanderwijk wil laten zien dat circulair denken en doen iets gewoons is, dat bewoners uit verschillende culturen het al doen en dat het voor iedereen toegankelijk is. WIJ-circulair gebruikt sociale media (digitale portretten en podshows) om laagdrempelige en herkenbare voorbeelden te tonen van bewoners en ondernemers uit Afrikaanderwijk die al circulair bezig zijn.

Powerlab Circulair

Dit project wil de bewoners van het gebied Noord op creatieve wijze betrekken en activeren om de circulaire gedachte te omarmen. Eerst heeft een groep bewoners drie ideeën voor circulaire initiatieven bedacht, uitgewerkt en gepresenteerd. Daarna is met bewoners op straat het gesprek aangegaan over circulariteit, aan de hand van een spel dat gepresenteerd werd in een verplaatsbaar glazen theehuis.

Tips en handvatten voor circulaire wijkprojecten

In het onderzoek naar de eerste vier circulaire wijkprojecten stond de vraag centraal: *welke lessen kunnen we uit de projecten trekken om de circulaire wijkaanpak voor de komende jaren aan te scherpen of te verbeteren?*

Het onderzoek heeft verschillende lessen, tips en handvatten opgeleverd. Toekomstige circulaire wijkprojecten kunnen hiermee hun voordeel doen.

Focus op ontmoeting en bewustwording

Bewoners gaan zich pas circulair gedragen als ze zich bewust zijn van het belang van circulariteit en hun mogelijke rol daarin. Focus daarom niet meteen op gedrag, maar breng het onderwerp circulair eerst laagdrempelig onder de aandacht bij bewoners. Breng het gesprek tussen bewoners over circulair op gang en biedt hun inzicht in wat zij zelf kunnen doen voor de circulaire transitie.

Bied maatwerk voor de wijk

De wijken van Rotterdam en hun bewoners verschillen enorm. Bewoners hebben uiteenlopende motieven om wel of juist niet circulair te handelen. In de ene wijk zijn bepaalde motieven belangrijker dan in de andere. Door in te spelen op wat het beste past bij de wijk waar jij je op richt, is de kans groter dat de bewoners meegaan in de circulaire transitie.

Schenk aandacht aan alle onderdelen van de circulaire keten

Bij circulariteit gaat het om het scheiden van afval en hergebruik van spullen, maar ook om minder en duurzamer consumeren en om onderhoud en reparatie van producten. Laat bewoners zien dat circulariteit en hun mogelijke rol daarin breed is, zonder het te ingewikkeld te maken.

Verbind circulair met andere thema's

Verbind het onderwerp circulair in communicatie en activiteiten met andere thema's die bewoners belangrijk vinden, bijvoorbeeld vergroening, de energietransitie, armoede of geloof. Hierdoor kan het project beter aansluiten bij de beleavingswereld, de interesses en de belangen van bewoners.

Maak verbinding met een buurthuis of huis van de wijk

De meeste wijken hebben een buurthuis, huis van de wijk of andere plek waar bewoners en professionals (zoals buurtwerkers en ambtenaren) samenkomen. Door je op deze plekken te laten zien en er contact te zoeken, kun je gebruik maken van bestaande wijknetwerken en de aanwezige faciliteiten.

Wees zichtbaar en aanwezig op straat

Door de straat op te gaan, kan een grotere en meer diverse groep bewoners worden bereikt dan met alleen activiteiten die in bijvoorbeeld een buurthuis plaatsvinden. Werken met een opvallend beeld of symbool kan helpen de aandacht te trekken en zorgen voor herkenbaarheid bij bewoners.

Leer van onderzoek en ervaringen elders

De circulaire transitie is een maatschappelijke ontwikkeling. Er is veel (internationaal) onderzoek gedaan naar manieren om bewoners te betrekken bij maatschappelijke ontwikkelingen. Ook hebben Rotterdam en andere gemeenten al veel ervaring opgedaan met uiteenlopende wijkprojecten. Daardoor is al veel bekend over wat wel of niet werkt, en over wat helpt om iets voor elkaar te krijgen in een wijk. Doe je voordeel met deze kennis bij het bedenken en uitwerken van je eigen project.

Zet in op zowel kwantiteit als kwaliteit

Twee van de belangrijkste vraagstukken voor circulaire wijkprojecten zijn: hoe bereiken we een substantieel aantal bewoners en hoe maken we een indruk die bij hen leidt tot verandering in denken en gedrag? Bij de eerste vraag gaat het om kwantiteit, bij de tweede om kwaliteit. Beide aspecten zijn belangrijk. Kies in een project daarom voor een mix van acties met een groot bereik (bijvoorbeeld een communicatiecampagne in de wijk) en meer kwalitatieve acties (zoals een

workshop waarbij een kleinere groep bewoner intensief wordt betrokken).

Wees flexibel

Het kan voorkomen dat een mooi bedacht plan in de praktijk niet goed aanslaat, of niet goed uitvoerbaar is. Speel dan in op wat wel effectief en haalbaar lijkt. Een flexibele inzet vraagt om bereidheid en vermogen om met minder zekerheid vooraf te starten en om in overleg met de gemeente bij te sturen waar nodig.

Hoe gaan we verder?

De Circulaire wijkaanpak is tevreden met de uitkomsten van dit onderzoek. Dit gaan wij gebruiken voor doorontwikkeling in de wijkaanpak. Een voorbeeld hiervan is de verwerking van de uitkomsten in samenwerkingsafspraken met de partners. Verder is het plan om twee keer per jaar met de partners bijeen te komen. Dit geeft beter inzicht in de processen. Ook kunnen zij elkaar inspireren of helpen.

Heb je meer vragen over de circulaire wijkaanpak? Neem dan contact op met circulair@rotterdam.nl.

